

אור הגנוז

גליון מיוחד
לרגל יופא דהילולא העשרים
של קדוש ישראל, הגאון האלוף
כ"ק אדמו"ר פלוזבאוויטש
זצוקלה"ה נבג"פ זי"ע
שב"ק פ' חקת - ר"ח תפוז תשע"ד לפ"ק

היכלולת הצדיקיות

רוחניים (אמונה יראה ואהבה), וחיי הגשמיים אינם אלא ביטוי של חיי הרוחניים.

כלומר: אדם יכול להיות עובד ה' באמת, אך אם אין הוא צדיק אמיתי, עדיין יש לחיי הגשמיים תפיסת מקום. דגם כשעושה את מעשיו "לשם שמים" הוא מרגיש את חיי הגשמיים. משא"כ אצל הצדיק האמיתי, הגשמיים אינה אלא ביטוי הרוחניות.

וכמו בענין האכילה לשם שמים על דרך משל, דעובד ה' באמת אוכל להשביע רעבונו שיוכל לעבוד את השם, אבל מ"מ יש תפיסת מקום למאכל הגשמי. אמנם אצל הצדיק, האכילה אינה אלא להעלות ולברר את הניצוצות שבמאכל. וכתורת הבעש"ט על הפסוק "רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף" שטעם הרעבון והצמאון הוא משום שהנשמה מתאוה ומשתוקקת לברר את הניצוצות שבמאכל. וכן הוא בכל מעשי חיי הצדיק, שאין כאן שום דבר כלל מלבד חיים רוחניים.

מעתה מובן ופשוט, שלאחד פטירתו אין הפסק כלל, שהרי הנשמה לאחר עלייתה מן הגוף עדיין יש בה אמונה יראה ואהבה. ואדרבה, האדם בהיותו נשמה בגוף לא יגיע כלל למעלת אהבת ויראת השם של נשמתו בהיותה למעלה. כלומר: באם יש חיים גשמיים וגם חיים רוחניים, גם באופן שהרוחניים הם העיקר והגשמיים הטפל, אי אפשר לומר שאין שינוי לאחר פטירתו. שהרי יש שינוי בהטפל, וגם לחלק הטפל יש איזו תפיסת מקום. אבל מכיון שחיי הצדיק האמיתי אינם אלא חיים רוחניים, והחיים הגשמיים אינם תופסים מקום כלל, פשוט שאין הפסק לאחר פטירתו, כי החיים הגשמיים אינם חלק מ"חיי"ו (גם לא חלק טפל), אלא רק ביטוי בלבד של חיי.

מהו משמעות הדבר לגבי תלמידיו וחסידיו של הצדיק? על זה רמזו חז"ל בלשונם "שבק חיים לכל חי". כלומר, הצדיק "משאיר" את חיי הרוחניים, אמונה יראה ואהבה, "לכל חי".

הא כיצד? מבאר רבינו הזקן: ראשית כל, כלל גדול הוא בעניני קדושה, ש"קדושה אינה זזה ממקומה" [וע"ד מ"ש הרמב"ם בהל' בית הבחירה לענין קדושת המקדש, שקדושת המקדש לא בטלה הואיל והקדושה מפני השכינה ושכינה אינה בטלה]. ומזה מובן גם לגבי חיי הרוחניים של הצדיק, שאי אפשר שיהי' הפסק בהשפעתם לתלמידים. אך עוד זאת, לאחר פטירתו הצדיק משפיע לתלמידיו "יתיר מבחיוהו". ביאור הדברים: בהיות הצדיק חי בעולם הזה, ונשמתו מלובשת בגופו, הרי השפעת חיי הרוחניים לתלמידיו מוגבלת בהגבלות גופו. שכן, מכיון שהנשמה שלו מלובשת בגוף, כך גם חיי הרוחניים, שהם חיי האמיתיים, עדיין הם בתוך גופו, ולכן אין התלמידים יכולים לקבל אלא הארה וזיו בלבד מהם, ע"י דבוריו

(המשך בעמוד הבא)

בספה"ק 'תניא' בחלק 'אגרת הקודש' (סימן כ"ז) נדפס אגרת תנחומין ששלח המחבר לתלמידי הרה"ק ר' מנחם מענדל מויטבסק זי"ע (בעל פרי הארץ) על פטירת רבם. יסוד האגרת הוא במאמר הזוהר הק' ד"צדיקא דאתפטר אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהו". כלומר, הצדיק לאחר פטירתו, נמצא בכל העולמות יותר מאשר בחיי. וזה תוכן רוב דבריו בקצרה:

לכאורה צריך ביאור: בשלמא בעולמות הרוחניים, ניחא, כי נשמתו עולה למעלה, אבל איך אפשר לומר שגם בעולם הזה נמצא הצדיק יותר מאשר בחייו? ומבאר זה בהקדם דיוק בלשון חז"ל שקראו (בנוסח חליצה) למיתה בלשון "שבק חיים לכל חי", שאדם שנפטר "משאיר" חיים לכל ישראל, ולשון זה יש בו משמעות מיוחדת כשמדובר בצדיק.

חיי של צדיק אמיתי אינם חיים בשריים אלא הם חיים רוחניים. דבר זה אנו למדים משלשה כתובים: "צדיק באמונתו יחיי", "ויראת השם לחיים", "רודף צדקה וחסד ימצא חיים". כלומר, חיים רוחניים הם שלשה דברים: אמונה, יראת ה', וחסד הנובע מאהבת ה' (כמבואר בכמה מקומות שהחסד הוא ביטוי האהבה, שמתוך שאדם אוהב את רעהו הוא בא לגמול עמו חסד).

ואכן שלשה דברים אלה הם יסוד החיים הרוחניים, שכן: האמונה היא יסוד הכל, האהבה היא שורש כל רמ"ח מצוות עשה, כמפורש בתניא פרק ד' שמתוך שאדם אוהב את השם מיד הוא מתאוה לקיים את כל מצוותיו, כי "אי אפשר לדבקה בו באמת כי אם בקיום רמ"ח פקודין שהם רמ"ח אברין דמלכא". והיראה היא שורש לשס"ה מצוות לא תעשה, שמתוך שהאדם ירא מפני השם ומפחד מהדר גאון עוזו, הוא מתיירא יראה גדולה ומפחד משמו הגדול, והרי הוא זיהר בזהירות מופלגת שלא ייכשל חס ושלום באחת משס"ה מצוות לא תעשה.

ומכאן למדנו: זה שהצדיק חי, משמעו: הצדיק מאמין בהשם וירא את השם ואוהב את השם. ומדייק רבינו וכותב "כגודע שחיי הצדיק אינם חיים בשריים כי אם חיים רוחניים". מזה שנקט בלשון "אינם כי" כי אם כו", משמע שלא רק שחיי הצדיק הם גם חיים רוחניים, אלא יש כאן שלילה מפורשת של חיים גשמיים לכשעצמם.

דהנה באמת כל איש ישראל עיקר חיייו הם חיים רוחניים, כמאמר "אני נבראתי לשמש את קוני", שהם שלשת הדברים הנ"ל, שהרי הנפש היא העיקר והגוף הוא טפל. אמנם אצל הצדיק לא רק החיים הגשמיים הם טפל והרוחניים הם עיקר, אלא כל גדר "חיים" משמעו אחר. אין הצדיק חי חיים רגילים (בשריים) כמו כל אדם עם תוספת מיוחדת ועיקרית של חיים רוחניים. חיייו הם חיים מסוג אחר. כמו שאצל אדם סתם חיייו הם היותו בעל שכל ומדות, מחשבה דיבור ומעשה, ה' חושים וכו', כך אצל הצדיק זה שהוא "חיי" משמעו חיים

אפרות שהורות

פרשת חוקת - פרה אדומה של משה רבינו

ונצחיותו של משה רבינו, באה ע"י שהי' משה "עבד נאמן", שהי' מסור ונתון בתכלית להקב"ה, עד כדי מסירות נפש, והרי מסירות נפש היא למעלה מכל שינוי, הן של זמן והן של מפריעים למיניהם, עד ששום דבר בעולם לא יוכל לשנותו, ענין הנצחיות.

ולפי זה ניתן להבין את הקשר המיוחד בין מצוות פרה אדומה ומשה רבינו. כדי לבטל את סיבת טומאת מת, ענין המיתה, אנחנו צריכים את כוחו המיוחד של משה רבינו, כח הנצחיות.

ובעבודת האדם לקונו: טומאת מת מרמזת על הפירוד מאלוקות. רק כאשר יהודי קשור להקב"ה "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם" – אז "חיים כולכם היום" – אין מיתה, ובמילא לא טומאת מת. ובכדי להתדבק בה', ולבטל מכל וכל את המיתה והפירוד מקדושה – צריך האדם לעורר בעצמו כח הנצחיות שבו, מסירות נפש להקב"ה. וע"י התעוררות כח המסירות נפש, הרי זה נתון כח ועוז בכל עניני עבודת ה', שהי' כדבעי. וכמבואר בתיבא "שקיים התורה ומצותי" תלוי בזה שיזכור תמיד ענין מסירת נפשו לה'. . . שהי' קבוע בלבו תמיד ממש יומם ולילה לא ימיש מזכרונו, כי בזה יוכל לעמוד נגד יצרו לנצחו תמיד, בכל עת ובכל שעה".

וזוהו סדר האדם בכל יום: ראשית, מתחילים בתפילת שחרית שעבודתה היא לעורר את האהבה לה' המסותרת בלבו של כל אחד מישראל (היות שנפש כל אחד מישראל היא "חלק אלוהה ממעל ממש", דהיינו שהי' אחד "מאיר בהחלק" – לכן נטועה בכל אור"א מישראל אהבה טבעית לה', רק אהבה זו היא מסותרת בלבו, ועבודתו היא לעורר אהבה זו, להביא לידי גילוי) – עד שימסור נפשו באחד, שבהגיעו לקריאת שמו, יחפוץ לידבק בהקב"ה עד כדי מסירות נפש. ואחר כך לעמוד בביטול מוחלט בעת תפילת שמונה עשרה – כעבדא קמיה מרי', בלחש, בכריעות ובהשתחויות. וע"ז הוא מקבל כוחות, שבמשך כל היום, שאז איננו עוסק בעבודת המסירות נפש, אלא בקיום התורה ומצוותי', יזכור "ענין מסירת נפשו לה'", וע"ז יוכל לעמוד נגד יצרו לנצחו תמיד, **בכל עת ובכל שעה**, דביקות "בה' אלוקיכם" – ואז – חיים כולכם היום.

(עובד ע"י ר' דוד ראזנפעלד, ונערך ע"י ר' דוד אבערלאנדער
ע"פ לקו"ש ח"ג עמ' 127)

מצוות פרה אדומה מתייחדת מכל שאר המצוות, בהדגשת הקשר המיוחד שיש למצווה זו עם משה רבינו. וכפי שאומרים חז"ל על הפסוק "ויקחו אליך פרה אדומה וכו'", שסיבת ההדגשה שצריכים להביא את הפרה למשה רבינו היא, מפני "שכל הפרות בטלות ושלך קיימת". כלומר, כל הפרות שנעשו לאורך כל הדורות נתקדשו והכנינו מאפר פרתו של משה – ולכן, כל הפרות נקראות על שם משה רבינו.

נוסף על כך אומרים חז"ל, שטעם המצווה של פרה אדומה, ניתן למשה רבינו בלבד. שלמה המלך – שאמר על כל חוקי התורה "על כל אלה עמדתי" – אמר על מצווה זו "היא רחוקה ממני", הוא לא הצליח להבין את הטעם של המצווה; אבל למשה רבינו גילה הקב"ה את טעם המצווה – "לך אני מגלה טעם פרה". ונשאלת השאלה: מה נשתנה מצווה זו מכל שאר מצוות התורה? למה דווקא במצווה זו אנחנו רואים את הקשר המיוחד למשה רבינו?

ומבאר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ז"ע, בהקדים הידוע שיעקר מצוות פרה אדומה באה לכפר על מעשה העגל, כלשון חז"ל "אמר הקב"ה תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל". והשייכות בין כפרת חטא העגל להטרה מטומאת מת היא, כי אחרי חטא עץ הדעת "נקנסה מיתה לו ולדורות", ובעת מתן תורה, כשנשלם התיקון על חטא עץ הדעת, נבטל המוות מן העולם, ואח"כ בחטא העגל החזירו בני ישראל את המוות לעולם – ולכן, היות והעגל גרם למיתה בעולם, מתאים שהפרה תבוא ותכפר על טומאת מת [ברם, שלימות הכפרה תהיה לעתיד לבוא, בפרה העשירית שיעשה מלך המשיח, שאז יקום "בלע המוות לנצח", לא יהיה יותר מוות בעולם].

והנה, ענינו של משה רבינו הוא ענין הנצחיות, כמאמר חז"ל "לא מת משה וכו' מה להלן עומד ומשמש, אף כאן עומד ומשמש", וכמו"כ אמרו חז"ל מעשה ידיו של משה רבינו נצחיים, וכדאייתא בגמ' "משנבנה מקדש ראשון, נגזר אוהל מועד, קרשיו, קרסיו וברחיו ועמודיו ואדניו" – אמנם נגזרו אבל קיימים.

(המשך מעמוד הקודם)

ה"חיים" נמשכים "לכל חיי" אלא ע"י "התקשרותם ודביקותם" של "כל חיי", של התלמידים והחסידים ברוח רבם.

ודבר זה תלוי בשני תנאים: ראשית היא "אהבה רבה" אל הצדיק, ע"פ המובן מהזוהר שהאהבה של התלמיד ממשכה את רוח הצדיק. ["אהבה רבה" זו באה ע"י ההתבוננות ברומומות ומעלת הצדיק וגודל קדושתו וכו']. ומפורש הדבר בחז"ל: וכי אפשר להידבק בשכינה אלא הידבק בתלמידי חכמים. והשנית – ע"י ההליכה בדרכים אשר הורה הצדיק. וכדברי רז"ל במ"א, וכי אפשר להידבק בשכינה אלא הידבק בדרכיו. ע"י ההליכה בדרכיו ובאורחותיו התלמיד נדבק בצדיק.

נמצינו למדים: ע"י האהבה וההליכה בדרכיו ובאורחותיו התלמיד מידבק בצדיק, ושוב ממשיך בו הצדיק "חיים" אמיתיים, חיים רוחניים, חיים של אמונה ויראה ואהבה להשי"ת.

(עובד ע"י הרב דוד אולידורט שליט"א)

ומחשבותיו, שקבלת מחשבות הצדיק היא ע"י ראיית פניו, והם דברים שחושב ואינו מבטא בדיבור, ולכן התלמידים יכולים לקבל את עצם תורת רבם רק לאחר גייעה רבה. וזהו מה שארז"ל שאין אדם עומד על דעת רבו אלא וכו' [זה לשון רבינו באגרת, ובפשטות כוונתו למאמר רז"ל לא קאים אינש אדעתא דרבי' עד ארבעין שנין], משום שדברי רבו כפי שנאמרו על ידו אין "דעת רבו" בהתגלות בהם, וצריך לעבודה רבה כדי להגיע אליה.

אבל לאחר פטירתו, הואיל וסרה הגבלת הגוף, אין ל"חיי הצדיק" שום הגבלה, והם בהתגלות בתכלית השלימות, דהיינו אמונת השם ויראת השם ואהבת השם בטהרתם. זהו, אם כן, מה שהצדיק "שבק חיים לכל חיי", דהיינו שמשאיר מה"חיים" האמיתיים שלו, אמונה יראה ואהבה, שלאחר פטירתו הם בהתגלות "לכל חיי", אלא שאין

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ז"ע

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה

Ohel Chabad Lubavitch, 226-20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: (718) 723-4545 | Fax: (718) 723-4444 | www.ohelchabad.org | ohel@ohelchabad.org

צורה להיים

תכלית החיים - למלא שליחות הבורא

ב"ה, יו"ד כסלו, ה'תש"ד

אל אנ"ש ואל כל אחינו בני ובנות ישראל באשר הם שם, ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

בקשר עם חג הגאולה יום י"ט כסלו, גאולת רבינו הוקן, בעל התניא והשולחן ערוך, ממאסרו על הפצת תורת חסידות חב"ד הדרכותי ומנהגי, אשר גאולתו ויציאתו לחירות הן התחלת היציאה למרחב, ההתרחבות וההתפשטות של שיטת ואורח חיים של חסידות חב"ד בפרט, ושל החסידות בכלל,

הנני בזה להביע ברכה פנימית, אשר כל אחד ואחת מאיתנו ייגאל ויגאל את עצמו מכל העניינים - שמכפנים ושמוכחין - האוסרים ומנגדים על חלק הטוב והחסד שבכל אחד מישראל, והי' חלק זה למושל ושולט, והי' האדם לחסיד, כי חסידים יאהב ויעשה, וגומל חסד עם נפשו וגומל חסד עם זולתו - על ידי האהבה המושלשת: אהבת ישראל אהבת התורה אהבת השם, אשר - כולי חד.

ידועים מאמרי רז"ל - כל נשמתא ונשמתא הווה קיימא בדיוקנאה קמי' מלכא קדישא; הנשמות גורות מתחת כסא הכבוד. מאמרי רז"ל אלו מדגישים ביותר את המובן ופשוט - את זכות ובהירות הנשמה, שכולה רוחניות, ואיך שאין לה, מצד עצמה, כל שייכות כלל לעניינים גשמיים וחומריים, ומכל שכן לענייני תאוה וכו' המתעוררים ובאים אך ורק מצד הגוף ונפש הבהמית.

אף על פי כן, רצה הקדוש ברוך אשר נשמה זו, שהיא חלק אלוהי ממועל ממש, תרד למטה ותתלבש בגוף גשמי וחומרי להיות קשורה ומאוחדת בו במשך כמה עשיריות שנים. זאת אומרת, אשר במשך עשיריות שנים תהי' הנשמה במצב שהוא בניגוד גמור למטבעה העצמי. וכל זה - כדי למלא שליחות הבורא, לזכך את הגוף ולהאיר עניי עולם הזה הגשמי השייכים לאדם, באור אין סוף, לעשותם מקדש ומשכן לשכינתו יתברך, ואז - הרי כל ענייני יסורי הנשמה מהותה בגוף ובעולם גשמיים כאין ואפס נחשבו, כי שכרה ואשרה הנצחיים שהיא זוכה להם על ידי מילוי שליחותה - הם שלא בערך לגבי יסורי העולם הזה החולפים.

נקל להבין, גדול צער הנשמה ועומקו כאשר את היסורים והעניינים של הנשמה בגוף מקבלים ועוד מגבירים אותם על ידי הרדיפה אחרי הגשמיים והחומריים, והכוונה ותכלית דירידת הנשמה למטה, שאפשר

להשיגם רק על ידי חיי יום-יום על פי התורה ומצותי' - הנה אין שמים לב לזה, ואם גם לעתים ולפרקים מתעורר - הרי זה כמצות אנשים מלומדה ולצאת ידי חובתו בלבד.

מלבד העיקר שבדבר, שמאבדים את ההזדמנות למלא רצון הבורא ואת השכר והאושר הנצחי הבא על ידי זה, הרי הוא היפך השכל הבריא לרדוף ולתפוש בחלק הקשה הרע אשר בחיים, היינו לשעבד את הנשמה ולדאגה בירידתה בגוף, ולדחות בשתי ידים את החלק הטוב שבירידת הנשמה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, היא העלי' הגדולה הבאה על ידי קיום רצון הבורא.

וזהו שאמרו רז"ל אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, כי דעת לנבון נקל, אפילו בלי התעמקות כלל, אשר מכיון שבעל-כרחך אתה חי, מאחר שהנשמה שהיא חלק אלקה ממועל ממש מוכרחת להתלבש בגוף גשמי עפר מן האדמה על משך כמה עשיריות שנים - השכל הפשוט מחייב להשתדל בניגיעה עצומה להשיג את הטוב הצפון בזה, על ידי חיים יום יומיים כהוראות תורת אלקינו, שהי' - בכל דרכך דעהו.

ועוד ענין דבר: מכיון שהשם יתברך, שהוא עצם הטוב, מכריח את הנשמה לרדת מאיגרא רמא לבירא עמיקתא בשביל לימוד התורה וקיום המצות, הרי זה ראי' והוכחה גמורה - כמה גדול התלמוד וגדול המעשה (המצות). ומה מוכרח גם כן, אשר אי אפשר להגיע אל התכלית אלא על ידי הירידה הגדולה - להיות על פי תורה דוקא פה עלי' אדמות. אילו הי' דרך קל ונוח יותר לא הי' השי"ת מכריח את הנשמה לרדת ירידה אחר ירידה מתחת כסא הכבוד עד לעולם הזה התחתון, תחתון שבכל העולמות. רק כאן בבירא עמיקתא יכולה הנשמה להגיע לרום מעלתה, למעלה אפילו ממעלת המלאכים, וכמרוז"ל צדיקים לפנים ממלאכי השרת.

וכאשר יעמיק האדם במחשבתו בגודל מעלת התורה והמצות, ובעולם הזה דוקא, ואשר התורה והמצות הוא הדרך היחידי להגיע לתכלית המטובה - בוא יבוא לשמחה גדולה בחלקו וגורלו - למרות רבוי ההעלמות וההסתרים, מבית ומחוץ, אשר בעולמו זה, ואז רק אז יוכל לקיים באמת ובפנימיות את הציווי: עבדו את ה' בשמחה. דרך עבודה שהוא אבן פינה בשיטת הבעש"ט, וכמבואר בארוכה בתורת חסידות חב"ד, וכמו שהורה אדמו"ר הוקן, בעל השמחה, בספר התניא, פרק כ"ו ואילך, פרק ל"א ואילך, בשורות מועטות המחזיקות את המרובה.

בברכת חג הגאולה, מ. שניאורסאהן

שיה שרפי קודש

תוכן הדברים שנאמרו בעת ביקור כ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקא זי"ע אצל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (טבת תשכ"ז)

בפתח הפגישה התעניין האדמו"ר מליובאוויטש אצל האדמו"ר מרחמסטריווקא אודות מועד צאתו מרוסיה והאדמו"ר השיב על כך וסיפר שכיום הוא מתגורר בירושלים ויש לו ישיבה - "מאור עיניים" (ע"ש הרה"ק ה' מנחם נחום מטשרנוביל זצ"ל).

כאשר התעניין בסדרי הלימודים בישיבה, השיב האדמו"ר כי לומדים שם גמרא, הלכה ופוסקים.

אדמו"ר מליובאוויטש: מה בדבר לימוד חסידות?

האדמו"ר מרחמסטריווקא: בשבת קודש לומדים חסידות, הן בלילה והן ביום. ובימות החול מתקיימות שיחות חסידיות.

אדמו"ר מליובאוויטש: מדוע שלא יהיה סדר קבוע ללימוד חסידות בכל יום בישיבה חסידית? והמשיך: אין כוונתי ל"תניא" או "לקוטי תורה" דוקא, אפשר ללמוד גם "מאור עיניים" (ובפרט שזכה להיות אצל הבעל שם טוב).

האדמו"ר מרחמסטריווקא: אנו "מנהג אבותינו בידינו" שלא קבעו זמן בכל יום ללימוד חסידות.

אדמו"ר מליובאוויטש: המשנה אומרת "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כונן ראש", והרמ"א פוסק: "ויחשוב קודם התפלה מרוממות הא-ל יתברך (יתעלה) ובשפלות האדם" ולא ניתן להגיע להתבוננות כזאת מפרשת "ויגש אליו יהודה וגו'..."

האדמו"ר מרחמסטריווקא: ה"בית אהרן" אומר שהכנה מתאימה לתפילה היא - בלימוד דף גמרא עם רא"ש.

אדמו"ר מליובאוויטש: כשם שאין ספק בפירוש הפשוט של דברי הרמ"א לענין "תחיבת כף בקערה" - שכף היא כף, וקערה היא קערה כפשוטם; כך גם דבריו בנוגע ל"רוממות הא-ל" וכו' פירושם **כפשוטם**. ועוד וגם זה עיקר: דיוק לשון המשנה אין עומדין להתפלל אלא מתוך כונן ראש" - פירושו שאי אפשר רק באופן זה ולא באופן אחר - ולענינו: לא ניתן להגיע להתבוננות בגדלות הא-ל, ללא לימוד תורת החסידות.

כ"ק מורי וחמי אדמו"ר ה' אומר שה"חפץ חיים" - עמו ה' בידידות ונפגשו פעמים רבות באסיפות לחיזוק היהדות וענייני תורה-ומצוות - אילו היה נשאל בחייו - ה' אומר שלימוד תורת הבעש"ט נחוץ כלימוד ספרו "משנה ברורה". ביקר כאן ראש ישיבה ליטאית וכשאמרתי לו שצריך לעסוק בלימוד פנימיות התורה - שאל היכן המקור לכך? ועניתי לו, אביא לכם (לא מדברי אדמו"ר זקוק, כי-אם דוקא) מדברי הגר"א בפירושו ל"משלי", שם כותב ש"מי שלא למד פנימיות התורה לא ייתכן שידע דין לאמיתו". ומפורש בוורה שנגלה דתורה זהו "גופי תורה" ופנימיות התורה היא "נשמתא דאורייתא", והרי אי-אפשר לגוף בלא הנשמה.

ועל מה שהזכרת דמנהג אבותיכם בידיכם - הרי, ענית על כך פעם במשל לרופא שלמד חכמת הרפואה אצל רופא גדול ומפורסם שלפני יש להשתמש בתרופה מסויימת למחלה פלונית. ואף-על-פי-כן משתמש הוא כיום בתרופות החדשות דימינו, מפני הכרח העיתים, שכן צורת המחלה נשתנתה. ועד"ז בענינו: כהיום הזה אין תרופה בדוקה מזו של עסק ועיון בתורת החסידות שנתגלתה ע"י הבעש"ט. ועוד וגם זה עיקר: דיעו המענה של משיח לבעש"ט על שאלתו "אימתי קאתי מר" - "לכשיפוצו מעיינותיך **חוצה** דוקא. ועל-אחת כמה-וכמה ש"בפנים" צריכים ללמוד חסידות...

(נרשם ע"י א' הנוכחים ע"פ זכרוננו)

הזא העובדא

"מה עושים? איך מקבלים כוחות חדשים לצאת מהמצב הזה?" שאל מ'. מעיין שמפסיק לנבוע - אמרתי לו - לא יעזור אם נבנה עליו בתים מפוארים. העצה היחידה היא לחפור יותר לעומק, להגיע למקורות ולשורשים. גם אתה צריך להגיע לשורשים שלך, למקורות שלך. שם תמצא את הכוחות ואת התשובות.

"למה אתה מתכוון?" שאל.

אני מתכוון שאתה צריך לנסוע אל הרבי!

רבי" הוא ר"ת ראש בני ישראל, מקור הנשמות. הראש והראשון לנשמות כולם. כמו שאצל תינוק הדבר הראשון שנברא הוא הראש, כך באוצר הנשמות, הרבי הוא בבחינת "ראש", מקור הנשמות. סע לרבי, למקור הנשמה שלך, שם תמצא את הכוח לעמוד בניסיונות ושם תמצא את התשובות שלך. כמו שבאדם הפרטי התשובות לשאלות שלנו נמצאות במוח או בלב, כך בנשמות - הכוחות שלהן יונקים מראש ולב נשמות ישראל - הרבי.

לא הי' צריך להפציר בו רבות. כעבור ימים אחדים הוא כבר הי' בבית חיינו. הוא התרגש מאוד לראות את הרבי וחיכה בקוצר רוח ליחידות שלו - לפגישה עם הרבי בחלוקת הדולרים.

יום ראשון. תור ארוך של יהודים עומד ליד הרבי. כל הנהרות הולכים אל הים והים איננו מלא. כל נהר שונה מחברו. לכל אחד יש בחייו מסלול שונה. אך כולם, בלי יוצא מן הכלל, באים ליד, "מרגישים בבית", משתפכים אליו, והוא, הרבי, מקבל את כולם באהבה ובאופן שווה, אין משוא פנים בין גדול וקטן.

נשמות עומדות בתור לקבל דולר מהרבי. כל אדם שונה מחברו. בעיות שונות, שאלות שונות, מחשבות שונות. לכל אחד מסלול אחר בחייו, אך כולם כאחד נמשכים אל המקור, אל הראש. אנשים עומדים בתור, פנים רציניות, עינים מבריקות ולבבות דופקים. ביניהם עומד מ', רציני, אומר פסוקי תהילים, וחוזר בפעם המאה ואתה על המילים שהכין לומר לרבי.

האנשים זזים לאט, והוא מתקרב יותר ויותר. הנה הוא עולה במדרגות, מגיע לגן עדן התחתון [=פרוודור לפני חדר הרבי]. הלב דופק, המעיים מתהפכים, והנה הוא מוצא את עצמו מול הרבי.

בתחילה - כך סיפר אחר כך - ראיתי רק עיניים קדושות. עיניים שחדרו עמוק עמוק לתוכי. כל המילים שעמדו מוכנים במוחי, נעלמו והלכו להם. בעומדי מול הרבי השכל חדל מלפעול, הרגשתי כאילו ה"אני" שלי גלוי לפניו.

הרבי הביט בו. הי' שקט לשני' שנראתה כנצח. בסוף איכשהו יצאו המילים: "יש לי בעי'..."

הרבי הרכין ראשו כלפיו.

"התחלתי להתקרב ליהדות, אך יש מישהי נכרייה שהחלטתי להתחתן עמה..." קולו נחנק, לא היו לו מילים...

אך הוא ידע שהרבי מרגיש אותו, הרבי מבין אותו גם בלי המילים. הוא ציפה שהרבי יגער בו וידבר איתו על חומר האיסור וינזוף בו. הוא חיכה שהרבי ידבר עמו על גיהנום וגן עדן. אך הרבי לא אמר מאומה מכל זה. פניו הקדושות של הרבי היו רציניות מאוד, אך נדמה הי' לו כאילו איהו חיוך קטן עבר בשפתיו הקדושות.

אני מקנא בכך - אמר הרבי.

בתחילה לא תפס. הרבי קודש הקדשים, אני קטן שבקטנים... הרבי עליון שבעליונים... מקנא בו... תחתון שבתחתונים...

אינני זוכר בדיוק את המילים הקדושות המדוייקות שהרבי אמר - סיפר אחר כך - אך את התוכן אני זוכר היטב, הוא חדר בי לעומק נשמותי.

הרבי אמר לי: בחיים יש סולמות רבים, כל אחד והסולם שלו. לי מעולם לא ניתן ע"י הקב"ה מצב של בחירה כמו שיש לך. הקב"ה נתן לך בחירה שהיא סולם שראשו מגיע השמימה. הנסיון הזה הוא עבודה מיוחדת עבורך, הוא ירים אותך לגבהי מרומים. אם הקב"ה הכניס אותך למצב זה סימן שהוא סומך עליך ומאמין שיש לך את הכוחות להתמודד עם זה.

"אינני יודע מה קרה איתי אחר כך - המשך לספר - אך כעבור דקות אחדות מצאתי את עצמי עומד בפינת בית המדרש ובוכה. בכיתי כמו ילד. הרגשתי שהדמעות מנקות אותי ושאתי מוציא החוצה את כל הלכלוך שבתוכי.

מישהו ניגש אלי ושאל בעדינות אם אני רוצה לשתות. הוא לא חיכה לתשובה והושיט לי בקבוק קטן של מים ונרגעת.

חזרתי לבלג' והפכתי לאדם אחר לגמרי. הפגישה עם הרבי שינתה את חיי. מ' שמע בקול הרבי ובחר לעלות על הסולם. כיום מ' הוא אברך חסידי לכל דבר. חי בארץ ישראל ובנה משפחה לתפארת.

מספר הרב שבתי סלביצקי שליט"א: את מ' פגשתי לראשונה בבית חב"ד. מישהו הביא אותו לבקר. הוא הי' בעל כשרון עם תפיסה מהירה. מנהל מחלקת קאמפיוטערס בשוק האירופי המשותף.

לעתים חולפים שבועות חודשים ואפילו שנים, עד שנוצר קשר בין שני אנשים. לפעמים הקשר נוצר מאוד מהר. אולי זה קשור לגלגולים ולשורשי נשמות. איך שלא יהי', אצלנו נוצר הקשר תיכף לאחר כמה פעמים שנפגשנו.

הוא רצה ללמוד את הענינים העמוקים ביותר. היינו יושבים יחד, לומדים חסידות, והוא קלט את הענינים ברגישות ובעדינות מיוחדת. הוא ידע להוריד את העמוקות שבחסידות לחיי היום יום, בקשר שלו עם העולם בכלל, ועם אנשים בפרט. אך בעיקר שינתה אצלו החסידות את הקשר שלו - בינו לבין עצמו. נפתח לפניו עולם חדש. הוא החל להבין את עצמו ואת ההרגשות והשאלות שהיו לו קודם. תוך זמן קצר הוא הביא את מה שלמד בתורת החסידות לעולם המעשה, בקיום מצוות מעשיות - תפילין, כשרות, שבת ועוד.

כל כמה שבועות, בפרט כאשר הי' לו חופש מהעבודה הוא נסע לאיטליה. כאשר שאלתי אותו מה עשה שם, הוא ענה לי: נסעתי לפגוש חברים.

תמיד הרגשתי שיש משהו מוזר במילים הללו, או יותר נכון "בין" המילים הללו. תמיד כאשר אמר "אני נסע לאיטליה" הוא הוריד את העיניים ותמיד אמר את זה בסוף השיחה, בחטיפת מילים, כאילו רוצה לפרוק משהו שמכביד עליו... פעם אחת, הי' זה לפנות בוקר, בסיום אחת ההתוועדות בבית חב"ד. הניגונים עדיין מתנגנים להם בלב פנימה ומעוררים קצת את הנשמה. האמרות, הסיפורים והמשלים החסידיים עדיין מאירים במוחנו ואינם מניחים לחיי החולין ולקטנות המוחין להיכנס אלינו. ואז הוא ניגש וביקש לדבר.

"המשקה כנראה פעל עלי" אמר, כמי שרוצה להתנצל.

היהודי של ימינו - אמרתי לו - נעשה כמו מים. המשקה וההתוועדות החסידית כמוהם ככבשן האש. הם מרתיחים את היהודי שבנו כדי שיעלו ממנו כל המים שבו, כך שאחר כך הוא נשאר סמיך יותר ["געדיכט"]. החיצוניות שבנו עולה ונעלמת ואנו נעשים פנימיים יותר. אחרי התוועדות אנחנו יותר "אנחנו". יש כאלה שאחרי התוועדות יודעים "מה נדרש מהם" אך אינם יודעים "היכן הם עומדים", אך יש כאלה שזוכים ו"יודעים מה נדרש מהם" וגם "היכן הם עומדים"...

הוא הבין את הרמז, חיך קצת והחל לדבר:

"התחלתי לחזור בתשובה, כפי שאתה יודע, לפני זמן רב... (הכל יחסי), תחכתי את כל החושים שקשרו אותי לעבר. אך יש חוט אחד שאיני יכול לקרוע. הכל אני מסוגל לעשות, אך את זה אני פשוט לא יכול. אם אני קורע את זה - אני קורע את עצמי, לא יישאר בי שום דבר".

לא שאלתי אותו מהו החוט. ידעתי שזה מהדברים שלא שואלים. זה דבר שצריך לצאת מן האדם לבד. הוא עמד מולי מתייסר, מרגיש לא בנוח. אולי זו הפעם הראשונה בחיינו שעמד אל מול עצמו. בצורה אמיתית ובלתי כיסויים.

הוא הוריד את העיניים ונזכרתי מיד בנסיעות שלו לאיטליה. במוחי חלפה מחשבה: האם כאן נמצא קצה החוט?

לבסוף אמר: "יש מישהי שחשבתי להינשא לה... אך היא לא מ...ש...ל...ג...ו... היא... היא..." הוא לא יכל לסיים את דבריו.

"חברים דיברו איתי על גיור, אך זה לא בשבילי. גיור הוא דבר יותר מידי קדוש מכדי שאחלל אותו רק כדי להצדיק את המצפון שלי. גיור הוא יותר מדי טהור מכדי שאטמא אותו בשביל מילוי חפצי ורצוני. גיור בשביל נישואים הוא גיור לא אמיתי, אפילו לא דיברתי אתה על זה.

הלכתי לרבנים שונים - ודווקא לא מחב"ד - שיעורו לי, כל אחד בדרכו הסביר לי את החטא החמור של נישואי תערובת, יש כאלה שציירו לפניי את הגהנום שזוכים לקבל אנשים כמוני, אך כל זה עדיין לא נתן לי את הכוחות לקרוע את החוט הזה. אני מרגיש שממש אינני שייך לעמוד בזה".

הוא הפסיק לדבר. גופו רעד. הרגשתי את המלחמה העצומה שהוא עומד בפניו, בין הנאמנות ליצר לנאמנות ליוצר. הוא הרים את ראשו ושתק, השתיקה שלו היתה כמו צעקה בקול גדול. בעיניו הי' מבט קרוע לב - עיורו לי!!... הצילו אותי!!...

"הבעי' שלך", אמרתי לו, "היא הבעי' של כולנו. המקור שלה היא השידוך הכי משונה ובלתי אפשרי שבעולם - השידוך בין הגוף לנשמה. הם כל כך שונים במהותם, ברצונות שלהם ובנאמנויות שלהם. ולא זו בלבד שהם חייבים להיות ביחד, הם גם חייבים להשלים אחד את השני. השידוך הלא מובן הזה - מצליח. אנו רואים שכאשר ח"ו בא זמנו של אדם, אף אחד מהם אינו רוצה להיפרד מחברו. אתה נקרע בין הרצונות של הגוף והרצונות של הנשמה".